
Lausunnon ja vastineen antaminen Vaasan hallinto-oikeudelle valituksesta koskien Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaoston päätöstä 5.12.2023 § 50, Morenia Oy, VHAO 46/03.04.04.04.23/2024

YMPTJAOS 27.02.2024 § 10
210/11.01.00/2023

Vaasan hallinto-oikeus pyytää Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaoston lausuntoa koskien Morenia Oy:n valitusta päätöksestä YMPTJAOS 5.12.2023 § 50. Morenia Oy haki maa-aines- ja ympäristölupaa maa-ainesten ottamiseen ja murskaukseen Selkeen ja Mierolan kylissä, kiinteistöillä Hyynilänkangas 790-511-1-28, Selkee 790-511-1-16 ja Soini 790-512-1-126, Sastamala. Ympäristöterveydenhuollon jaosto hylkäsi päätöksellään maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen.

Samalla hallinto-oikeus on pyytänyt terveydensuojeluviranomaisen vastinetta asiaan. Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena, joten lausunto ja vastine annetaan samassa asiakirjassa.

Morenia Oy esittää, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaisi Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaoston päätöksen 5.12.2023 § 50 kokonaisuudessaan ja palauttaisi asian jaostolle ratkaistavaksi uudelleen.

Valmistelija ympäristötarkastaja Anna Joutunpää, ympäristötarkastaja Heidi Leppinen, terveystarkastaja Hanna Jääskeläinen ja ympäristöterveydenhuollon johtaja Hanna Anttila

Esittelijä Ympäristöterveydenhuollon johtaja

Päätösehdotus Vastauksena Vaasan hallinto-oikeuden lausunto- ja vastinepyyntöihin asiassa VHAO 46/03.04.04.04.23/2024, koskien Morenia Oy:n valitusta Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaoston päätöksestä YMPJAOS 5.12.2023 § 50, ympäristöterveydenhuollon jaosto antaa seuraavan lausunnon ja vastineen:

Maa-aineksen ottamisalue sijaitsee Hyynilänkangas-Suodenniemi pohjavesialueella (0249304). Pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, 1-luokka.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen (jäljempänä Sastamalan Vesi) vedenottoa pohjavesialueella ollaan hajauttamassa ja lisäämässä. Näin ollen ei voi ennalta arvioida, mikä on alueelle sijoittuva lopullinen vedenottoa ja sen antoisuus, jonka perusteella arvioidaan kertymäalue, jolla muu toiminta voi vaikuttaa vedenottamon vedenlaatuun sekä määrään.

Tieto Sastamalan Veden suunnitelmista hajauttaa vedenottoa ilmeni vasta Sastamalan Veden lisälausunnossa 24.5.2023, jonka jälkeen

ympäristöterveydenhuolto pyysi asiasta lausuntoa ELY-keskukselta. ELY-keskuksen näkemys oli, että yhteiskunnan intressinä on veden laadun turvaaminen pitkälle tulevaisuuteen (Ympäristönsuojelulaki 17 §). ELY-keskus katsoi, että uusien esitettyjen tietojen perusteella hankkeelle ei voida myöntää lupaa, koska hankkeella voi olla haitallisia vaikutuksia vireillä olevaan Sastamalan Veden vedenoton hajauttamishankkeeseen, eikä vaikutuksia toistaiseksi voida arvioida. ELY-keskuksen lausunto ei kuitenkaan ohjannut lupaviranomaisen käsitystä vesilain mukaisen luvan tarpeesta hakemuksen osalta, eikä ELY-keskuksen lausunnossa esitetty luvan myöntämisen edellytykseksi vesilain mukaista lupaa.

Näillä perusteilla ympäristöterveydenhuollon jaosto päätti hylätä Morenia Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen.

Valituksessa todetaan mm., että *jos viranomainen katsoisi, että ottotoiminnasta voisi muodostua vaikutuksia pohjaveteen, lupaviranomaisella ei olisi toimivaltaa ratkaista asiaa, vaan asia tulisi jättää pöydälle siihen saakka, kunnes aluehallintovirasto ottaisi kantaa pohjavesivaikutuksiin. Jos lupaviranomainen muuttaisi ELY-keskuksen ja vesilaitoksen jälkikäteen sopimien yhteisten järjestelyiden ja yhdessä sopimien lausuntojen perusteella käsityksensä niin, että vesilupa tällä perusteella olisi tarpeen, ei lupa-asiaa voisi ratkaista aluehallintoviraston puolesta tällä perusteella ilman vesilain mukaista harkintaa. Valituksenalainen päätös tulisi siten kumota ja palauttaa lupaviranomaisen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi uudelleen sekä varattava Hakijalle tilaisuus hakea vesilain mukaista lupaa. Selvityksiä olisi jo pidetty riittävinä, koska hakemuksesta oli kuultu.*

Ei ole kuitenkaan tavatonta, että vielä kuulutus- ja lausuntovaiheessa hankkeista ja niiden mahdollisista ympäristövaikutuksista saadaan sellaista uutta tietoa, joka tulee ottaa huomioon päätöksenteossa.

Valituksen mukaan *lupapäätöksen virheellisyyttä korostaisivat jaoston perustelut hylkäämiselle ja sovelletut säännökset. Hakemuksen mukaisessa soranottotoiminnassa ympäristölupaa vaatisi ainoastaan soran murskaustoiminta, jonka osalta YSL 49 §:n luvanmyöntämisedellytykset täyttyisivät selvästi. Murskaus ei olisi maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke (YSL 47 a §). Yhteislupaa ei olisi tarvittu, vaan ympäristölupaa olisi myös voinut hakea erikseen tälle tai muulle alueelle. Soranotto ja seulonta ei olisi alueella riippuvaista soran murskaustoiminnasta tai päinvastoin.*

Maa-aineslain 4 a §:n mukaan ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Lupaviranomainen on katsonut, että soran ottaminen ja otetun soran edelleen murskaaminen ovat samaa hanketta ja niillä on selkeä toiminnallinen yhteys, jolloin lupa on käsiteltävä yhteiskäsittelyssä.

Valituksen mukaan
viranomaisen toimet eivät olisi olleet puolueettomia eivätkä oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Yhdyskunnan vedenhankinta on kriittistä infrastruktuuria, joka on turvattava kaikissa tilanteissa. Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus viimekädessä huolehtia vesihuoltopalvelujen saatavuudesta alueellaan (VesihuoltoL 6 § 2. mom). Hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittaminen vedenhankintaan käytettävälle pohjavesialueelle voi aiheuttaa riskin pohjavesialueen vedenlaadulle ja antoisuudelle sekä voisi vaikeuttaa vedenottoa alueella jatkossa.

Sastamalan kaupungin terveydensuojeluviranomainen on jo aiemmin lausunut ko. lupahakemuksesta, ettei Hyynilänkankaan pohjavesialueelle tule myöntää uusia maa-aines- ja ympäristölupia jo olemassa olevien ja suunnitelmassa olevien vedenottamoiden talousveden laadun turvaamiseksi. Sastamalan kaupungin terveydensuojeluviranomainen ilmoittaa vastineenaan pitäytyvänsä aiemmassa lausunnossaan. Ympäristölupahakemuksesta ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaan annettavan lausunnon antaminen on delegoitu jaoston alaiselle viranhaltijalle.

Valituksesta ei käy ilmi seikkaa, jonka perusteella kielteistä lupapäätöstä tulisi arvioida toisin. Ympäristöterveydenhuollon jaoston päätös 5.12.2023 § 50 on pysytettävä voimassa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

ympäristöterveydenhuollon johtaja Hanna Anttila p 040 159 7574 tai
ympäristötarkastaja Anna Joutunpää p. 040 592 3103